

MESLEK YÜKSEKOKULLARININ YEREL EKONOMİYE KATKILARI: BABAESKİ MESLEK YÜKSEKOKULU ÖRNEĞİ

Emel YILDIZ¹

ÖZET

Küreselleşmenin belirleyici olduğu 21.yüzyılda ekonomik kalkınma ülkelerin gündeminde önemli bir yer tutmaktadır. Geleneksel kalkınma programları yanında yerel kalkınma stratejileri de tamamlayıcı unsur olarak ekonomik kalkınma sürecinde önem taşımaktadır. Yerel kalkınmanın gerçekleşmesinde Meslek yüksekokulları yerel uygulayıcı olarak rol almaktadır. Küresel rekabet ve kalkınma sürecinde üniversiteler beşeri kaynakların eğitimi ile önemli bir paya sahiptir. Bölgesel kalkınmanın temel dinamiği kabul edilen üniversiteler toplunda eğitime, ekonomiye, sosyo-kültürel yapıya önemli katkılar sağlamaktadır. Meslek yüksekokulları da özellikle yerel ekonomiler açısından kalkınmanın tamamlayıcısı olarak önem taşımaktadır. Meslek elemanı yetiştirerek özellikle gelişmekte olan ülkelerde iş gücü piyasalarında istihdam yapısına da önemli katkı sağlamaktadır. Meslek yüksekokullarının yerel ekonomilere katkılarının somut olarak belirlenmesi amacı ile yapılan bu çalışmada uygulanan anket sonucu öğrencilerin barınma, gıda, ulaşım, okul kantini, kırtasiye gibi alanlarda gerçekleştirdikleri harcamaları hesaplanmıştır. Bu harcamaların yerel ekonomide gelir ve istihdam artışına da katkı sağladığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yerel Ekonomi, Kalkınma, Meslek Yüksekokulu.

THE CONTRIBUTION OF VOCATIONAL SCHOOLS TO REGIONAL ECONOMY: THE CASE OF BABAESKİ VOCATIONAL SCHOOL

ABSTRACT

In the 21.century that globalization is the determiner, economical development is very important for all countries. In addition to the traditional development programmes, local development strategies are also very important as the supplementary factors for the economical developmental process. Vocational

¹ Yrd. Doç. Dr. Kırklareli Üniversitesi Babaeski MYO

high schools take place as local implementing institutions. Universities have an important role at the global rivalry and development process as the education of human resources. Universities known as the basic dynamic of the regional development help the improvement of education, economy, social and cultural structure in societies. Vocational high schools are also important especially for local economies as the supplementary of development. They also give support to the employment constitutions at the labour force markets especially at the developing countries with the help of training staff for them. The result of the questionnaire applied at this study to find out the contributions of vocational high schools to the local economies concretely let us calculate the students' expenses on accommodation, food, transport, school canteen, stationery etc. It was seen that these expenses also contribute to income and employment at local economies.

Key Words: *Local economies, Development, Vocational High School.*

I-GİRİŞ

Ekonomik kalkınma iktisatçıların gündeminde yer alan konuların başında gelmektedir. Yerel kalkınma da ekonomik kalkınmayı tamamlayıcı bir kavram olarak ayrı bir rol üstlenmektedir. Üniversiteler, kalkınmada hem arz yaratan hem de talep yaratan konumları ile önem taşımaktadır. Meslek yüksekokullarına da yerel kalkınmada, tamamlayıcı bir görev yüklenmektedir. Meslek yüksekokulları bir yandan piyasanın meslek elemanı ihtiyacını karşılarken, bir yandan da talep yaratarak hem gelir akımına neden olmakta, hem de sosyo-kültürel yapıya katkı sağlayarak toplum kalkınmasında önemli rol oynamaktadır.

21. Yüzyılda ekonomik kalkınma yerel iş imkânları ortaya çıkararak istihdam yaratmak, yöre halkını üretime yöneltmek, yerel bazda kişi başına düşen milli geliri arttırmak gibi yerel bir boyut kazanmıştır (Beer, 1996; 1). Yerel kalkınmanın sağlanmasında yerel kalkınma ajansları katkı sağlamaktadır. Üniversiteler dolayısıyla meslek yüksekokulları yerel kalkınma stratejisinin “Uygulayıcı Kurumlar” tanımlaması ile temel bileşenleri arasında yer almaktadır (Van Boekel ve Van Logtestitijn, 2002; 8-9).

Meslek yüksekokulları, 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 3. maddesinde “Belirli mesleklere yönelik ara insan gücü yetiştirmeyi amaçlayan dört yarıyıllık eğitim-öğretim sürdüren bir yükseköğretim kurumudur” şeklinde tanımlanmıştır. Türkiye’de meslek yüksekokulları devlet üniversiteleri tarafından, vakıf üniversiteleri tarafından veya

üniversite kurma şartına bağlı olmaksızın 4702 Sayılı Kanun hükümlerine göre vakıflar tarafından kurulmaktadır. Planlı bir şekilde tüm yurt genelinde yaygınlaştırılmaya çalışılmaktadır.

Teknik ve sosyo ekonomik bilgiyi elde etmek ve bu bilgiyi uygulamaya geçirmedeki etkinlik ekonomik kalkınmada belirleyici olmaktadır. Bilginin üretilmesinde ve piyasa taleplerine uyumlaştırılmasında üniversiteler temel rolü oynamaktadır.

Harcama etkileri; üniversitelerin kendisinin, personel ya da öğrencilerin tüketim ve harcamalarının gelir ve istihdam üzerindeki etkilerini içerir. Diğer taraftan bilgi etkileri; üniversite aktivitelerinin faydalarını yani yüksek eğitilmiş mezunlar verilmesi, bilgi üretimi ve yayılmasını kapsar. Son yıllara kadar üniversitelerin bölgesel kalkınma üzerindeki rolüne değinen çoğu çalışma ağırlıklı olarak harcama etkileri üzerinde yoğunlaşırken, günümüzde bilgi etkileri üzerinde araştırmalar da yoğunlaşmaktadır. Üniversitelerin dolayısıyla Meslek yüksekokullarının bölgeleri destekleme yolları, istihdam yaratma ve bölgesel rekabet gücünü geliştirme fonksiyonları da dikkate alınmaktadır (Newlands, 2003; 1-20) .

Meslek yüksekokulları eğitim hizmeti ve toplumsal katkı sağlamanın yanında sadece kültür arz eden değil, kültürel talep de yaratan birimlerdir. Meslek yüksekokulları yarattıkları talep ile yerel ekonomilerin yeniliklerini hızlandıran, yeni hizmet ve ürünlerin gelişimini hızlandıran, yeni gelir akımı yaratan etkilere de sahiptir.

Kültür, çok çeşitli yönlerden bölgesel kalkınma sürecini etkiler. Yaşam kalitesinin desteklenmesi bağlamında bölge içindeki yetenekli işgücünü tutarak ve diğer bölgelerden işgücünü çekerek önemli bir işlev sağlar. Ayrıca yatırımları çekebilmek için bölgeler, hem kültürel aktiviteler hem de temel ekonomik aktivitelerde kültürel değerleri kullanırlar. Bu yönüyle kültür, bölgesel uyum ve sosyal sermayenin desteklenmesinde kritik bir faktör olarak değerlendirilebilir (Charles, 2001; 14). Meslek yüksekokulları kültürün paylaşılıp, ortak bir paydada buluşulmasında da katkı sağlamaktadır.

Meslek yüksekokullarının verdikleri eğitim ve öğretim hizmetlerinin yanında öğrencilerine sağladıkları sosyal imkânlar, mezun öğrencilerin iş bulma ve istihdam yetenekleri üzerinde de etkili olmaktadır. Dolayısıyla meslek yüksekokulları eğitim-öğretim faaliyetlerini sürdürürken, öğrencilerine sosyal imkânları da beraberinde sunmakla yükümlüdür. Öğretim elemanları, idari personel, yöneticiler eğitim, bilim, kültür ve işbirliğinin geliştirilip, yayılmasında önemli bir unsurdur. Ancak bu süreç

yerel yönetimlere de görevler yüklemektedir.

Eğitim kurumları geniş halk kitleleri ile yapıcı ilişkiler kurmak, kapılarını toplum ve çevreye açmak, değişime uyum sağlamak ve iş yaşamında üstün bir görünüm zorunda kalmaktadır (Hargreaves A., 1997; 36). Meslek yüksekokulları yöre halkı ile üniversiteleri sosyal ve ekonomik yönden yakınlaştırmakta ve toplumsal kalkınmaya katkı sağlamaktadır.

Öğrencilerin üniversite eğitiminden beklentileri, devletin ve piyasanın üniversitelerden istekleri ve küreselleşme ile yaşanan değişim ve gelişmeler tarafların birbirlerine karşı beklentilerinin yükselmesine neden olmaktadır:

Devletin, MYO'dan Beklentisi: Daha kaliteli eğitim

MYO'nun Devlettten Beklentisi: Daha fazla finansal destek

Piyasaların, MYO'dan Beklentisi: Bilgi ve teknoloji yönünden daha donanımlı mezunlar Piyasa ile üniversiteler arasında işbirliği

Yerel Ekonomilerin, MYO'dan Beklentisi: Yerel kalkınmaya katkı sağlanması

MYO'nın, Yerel Yönetimlerden Beklentisi: Daha zengin sosyo-kültürel çevre. Mali imtiyaz ya da destek olarak ifade edilebilir.

Bu beklentiler ilgili birimler arasında işbirliğini gerekli kılmaktadır. Yerel yönetimlere ve ülke kalkınmasına önemli katkılar sağlayan meslek yüksekokulları, okul yönetimi, yerel yönetim ve devlet birimlerinden de taleplerde bulunmaktadır. Gerçekleştirilecek planlama dâhilinde sağlanacak işbirliği, verilen eğitim hizmetlerinin de kalitesini ortaya koyacaktır.

Bilgi ve bilginin kullanılma yeteneği, kısaca, entelektüel sermaye, artık günümüz koşullarında refah arttırıcı en önemli unsurdur(Kaynak, 2005; 245). Meslek yüksekokulları aldıkları eğitim ve öğretim ile mesleki bilgiye akademik bilgiyi de katarak hâsılının daha çok artmasını sağlamaktadır. Birçok iktisatçı beşeri sermayeyi kalkınmanın temel dinamiği olarak kabul etmektedir.

Schultz (1961), beşeri sermayenin geliştirilmesi için gerekli faaliyetleri sıralarken;

- İşbaşında yetiştirmeye yönelik faaliyetler,

- Halkın yaşam kalitesini etkileyecek tüm harcamaları içine alacak şekilde hizmetlerin geniş anlamda geliştirilmesine yönelik faaliyetler, sınıflandırmalarına yer vermiştir.

Meslek yüksekokulları yerel kalkınmada öğrencilere mesleki eğitim hizmeti sunarken, halka da gelir ve harcamalar ile ekonomik, kültürel paylaşımlar ve katkılar sağlamaktadır. Dolayısıyla meslek yüksekokulları ekonomik ve sosyo-kültürel alışverişleri ile hem ekonomik, hem sosyal

alandaki yerel, ulusal ve hatta global katkılar da sağlayarak kalkınmada önemli rol oynamaktadır.

Bu çalışmanın amacı meslek yüksekokullarının yerel ekonomilere katkılarının net olarak belirlenmesidir. Yarattıkları talep ve gelir akımı ile ekonomik olarak yerel yönetimlere katkı sağlayan meslek yüksekokulu öğrencilerinin ihtiyaç ve memnuniyetlerini somut olarak ortaya koyarak, elde edilen bilgilerin ilgili birimlerle paylaşılıp hizmet kalitesinin artışına katkı sağlanması hedeflenmiştir.

II-Çalışmanın Yöntemi ve Veriler

Araştırmada Babaeski Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin yapmış oldukları harcamalar belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmanın evrenini Kırklareli Üniversitesi Babaeski Meslek Yüksekokulu öğrencileri oluşturmaktadır. Babaeski Meslek Yüksekokulu'nda öğrenim gören öğrencilerle 2008 – 2009 öğretim yılı güz dönemi bitiminde anket yapılmıştır. 404 Öğrencinin katılımı ile gerçekleştirilen anket çalışması ile elde edilen veriler SPSS 10 versiyonu ile değerlendirilmiştir. 404 Öğrencinin verdiği cevaplar değerlendirilerek ortalama ve toplamda yapılan harcamalar belirlenmiş, meslek yüksekokulu öğrencilerinin yarattığı harcama etkisi bulunmaya çalışılmıştır. Ayrıca öğrencilerin harcamalarının barındıkları yerlerden bağımsız olup olmadığı Ki-Kare bağımsızlık testi ile test edilmiştir.

Anket formunun hazırlanmasında ve bu çalışmanın yapılmasında meslek yüksekokulu öğrencilerinin yerel yönetimden beklenti ve şikâyetleri önemli ölçüde belirleyici olmuştur.

III- Çalışmanın Bulguları

1994-1995 Yılında Trakya Üniversitesi bünyesinde eğitim-öğretim faaliyetine başlayan Babaeski Meslek Yüksekokulu, 29 Mayıs 2007 tarihli 26536 sayılı Resmi Gazete 5662 sayılı kanun ile kurulan Kırklareli Üniversitesi bünyesinde eğitim-öğretim faaliyetlerine devam etmektedir.

2005-2006 Öğretim yılı itibarıyla Babaeski şehir merkezinden 6,5 km. mesafede, 100 dönümlük arazi içinde 5000 m² kapalı alanda 3 katlı binasında eğitime devam etmektedir. Akademik kadrosunda 3 yardımcı doçent, 7

öğretim görevlisi,1 okutman; idari kadrosunda 8 personel ile faaliyet gösteren Meslek Yüksekokulu'nda kültürel ve bilimsel faaliyetlerin yapıldığı 1 anfi, kütüphane, öğrenci kantini ve 1 açık basketbol sahası bulunmaktadır. 90 Kişi kapasiteli kız öğrencisi misafirhanesinin yanında öğrenciler ilçede kiraladıkları evlerde kalmaktadır. 2008-2009 Öğretim yılında 590 öğrencisi ile eğitime devam etmektedir.

590 Öğrencinin kayıtlı olduğu Babaeski Meslek Yüksekokulu'nda öğrencilerin aileleri genellikle Babaeski dışında ikamet etmekte olup, öğrenciler kiralık ev- özel yurt, şehir içi ve şehir dışı ulaşım, gıda, giyim v.b. birçok konuda harcama yaparak Babaeski ekonomisinde gelir akımı yaratmaktadır. Ancak yüksekokul öğreniminin yanında öğrencilerin sosyal ve kültürel alanlarda da talepleri bulunmaktadır. Öğrencilerin meslek yüksekokulu öğreniminden beklentileri, yalnızca ders çalışmak değil aynı zamanda sosyal imkânlar yönünden zengin bir çevredir. Öğrenimleri süresince karşılaştıkları sosyal ve kültürel faaliyetler öğrencilerde hem bir doyum ve memnuniyet yaratmakta, hem de iş bulma yeteneklerine katkı sağlamaktadır. Diğer taraftan yaşadıkları imkânsızlıklar öğrenimlerinden beklentilerine olumsuz şekilde yansımakta ve motivasyonlarını kırmaktadır. Bu gözlem ve gerçeklerden hareketle ilgili birimler ile paylaşmak, ilgili birimler ile somut verilere dayalı işbirliği kurabilmek için bu çalışma gerçekleştirilmiştir.

IV- Anket Sonuçlarının Değerlendirilmesi

Uygulanan anket ile öğrencilerin harcama alanları ve harcama miktarları belirlenerek Babaeski ekonomisindeki önemlerinin belirlenmesi hedeflenmiştir. Meslek yüksekokulu öğrencilerinin en temel ihtiyaçlarından biri barınma sorunu olarak ortaya çıkmaktadır. Barınma imkanı olarak ilçede 2008-2009 öğretim yılı itibariyle faaliyet gösteren bir özel kız öğrenci yurdu ile kiralık ev seçenekleri en çok tercih edilen alternatifleri oluşturmaktadır. Ancak öğrenci ve ailelerinin ilçeye geldiklerinde genel olarak ilk merak edilen konulardan biri yurt olup, olmadığıdır. Dolayısıyla söz konusu olan bu tek yurt öğrenci ve ailelerinin talebini karşılamakta yetersiz kalmaktadır.

Tablo 1: Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Babaeski’de İkamet Verilerine Göre Dağılımı

	Frekanslar	Yüzde (%)
Cevap vermeyenler	10	2,5
Yurt	110	27,2
Yalnız başına kiralık ev	16	4,0
Arkadaşlarıyla beraber kiralık ev	203	50,2
Ailesi ile kiralık ev	37	9,2
Ailesi ile kendi evinde	27	6,7
Babaeski’de oturmayanlar	1	0,2
Toplam	404	100,0

Tablo 1’e göre, Babaeski Meslek Yüksekokulu’nda öğrenim gören öğrencilerin %50,2’si arkadaşları ile, %9,2’si ailesi ile, %4’ü yalnız başına kiralık evde kalmaktadır. 256 Öğrenci kiralık ev talebi ile konut sektöründe önemli bir talep yaratmıştır. Diğer taraftan 110 öğrenci de özel yurttan yararlanırken, ilçede Kredi ve Yurtlar Kurumuna bağlı bir yurt bulunmamaktadır.

Tablo 2’ye göre öğrencilerin aylık harcamalarına ilişkin olarak 11 öğrenci 100 TL’den az cevabı vermiştir. 44 öğrenci 100 TL - 200 TL aralığında harcama yaptığını belirtirken, 101 öğrenci 201 TL - 300 TL aralığında, 107 öğrenci 301 TL - 400 TL aralığında harcama yaptığını belirtmiştir. Harcamalara ilişkin en yüksek frekans 141 öğrenci tarafından 401 TL ve üstü olarak belirtilmiştir. Fakat bu harcamalarının ihtiyaçlarını karşılamada yeterliliği sorulduğunda (Tablo 9’da görüldüğü gibi) 404 öğrencinin, 209’u (%51,7) olumsuz cevap vermiştir. Dolayısıyla öğrencilerin harcamalarındaki gelir kısıtı da önemli bir tespit olarak ortaya konmuştur.

Tablo 2: Babaeski Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Aylık Toplam Harcamalarına İlişkin Dağılımı

	Frekanslar	Yüzde(%)
100’den az	11	2,7
101-200	44	10,9
201-300	101	25,0
301-400	107	26,5
401-- ve +	141	34,9
Toplam	404	100,0

Babaeski Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin harcamaları içinde en önemli payı barınma gideri almaktadır. Tablo 3'te Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin barınma giderleri için yapmış oldukları harcamalar ve dağılımları düzenlenmiştir.

Tablo 3: Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Aylık Barınma Giderlerine İlişkin Dağılımı

	Frekans	Yüzde (%)
Cevap vermeyenler	12	3,0
50'den az	12	3,0
51-100	18	4,5
101-150	52	12,9
151-200	86	21,3
201-250	59	14,6
251-300	65	16,1
301 ve üstü	100	24,8
Toplam	404	100,0

Babaeski'de öğrencilerin barınma konusunda en önemli seçenekleri kiralık ev ya da yurt şeklinde ortaya çıkmaktadır. Öğrencilerin barınma ihtiyacı için yapmış oldukları harcamalar eğitim-öğretim dönemi ile sınırlı olmayıp 12 ay süresince devam etmektedir. Öğrencilerin aylık barınma giderleri ortalama 224,72 TL olarak tespit edilmiştir. Toplam olarak ise 88.000TL tutarında barınma harcaması gerçekleşmektedir.

Babaeski Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin barınma ihtiyacı karşılığında faaliyete geçen öğrenci yurdu 12 personel istihdam etmektedir. Dolayısıyla öğrencilerin yapmış oldukları harcamalar yanında, istihdam yaratmak gibi katkıları da söz konusu olmaktadır.

Babaeski Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin kitap-kırtasiye giderleri için aylık olarak ortalama 76,89 TL harcama yaptığı tespit edilmiştir. Tablo 4'e göre 7 Öğrencinin cevap vermediği bu soru genel olarak değerlendirildiğinde aylık yaklaşık olarak 30.000 TL düzeyinde toplam kırtasiye ve kitap harcaması gerçekleşmektedir.

Tablo 4: Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Kitap ve Kırtasiye Harcamalarına İlişkin Dağılım

	Frekans	Yüzde (%)
Cevap Vermeyenler	7	1,7
100'den az	369	91,4
101-150	15	3,7
151-200	6	1,5
201 ve üstü	7	1,7
Toplam	397	100

Öğrencilerin bütçesinde önemli yer tutan diğer bir harcama da okul kantini ve yemekhanesine ilişkin yapmış oldukları harcamalardır. Öğrenciler genel olarak öğle yemeği için okul yemekhanesi ve okul kantini alternatifleri arasında seçim yapmaktadırlar. Okulun şehir merkezinden uzak olması ders saatleri içinde beslenme seçeneklerini sınırlandırmaktadır. Dolayısıyla okul kantini ve yemekhane seçenekleri öğrencinin ihtiyacını karşılamaktadır.

İhale usulü ile işletilen okul kantininde 4 kişi, yemekhane için de yüksekokulda 1 kişi istihdam edilmektedir.

Tablo 5'te görüldüğü gibi öğrencilerin ortalama aylık olarak okul kantini ve yemekhanesinde 63,4TL harcama yaptıkları belirlenmiştir. Toplamda ise öğrencilerin yaklaşık 25.000 TL düzeyinde harcama yaptıkları ifade edilebilmektedir. Öğrencilerin 158'i (% 39,1) aylık olarak 50 TL'den az, 163'ü (% 40,3) 51 TL - 100 TL aralığında harcama yaptıklarını belirtmişlerdir. 51 Öğrenci (%12,6) 101 TL - 150 TL, 21 öğrenci (% 5,2) 151 TL – 200 TL, 4 öğrenci (% 1) 201 TL üstünde harcama yaptıklarını belirtmiştir.

Tablo 5: Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Okul Kantini ve Yemekhane Harcamalarına İlişkin Dağılım

	Frekans	Yüzde (%)
Cevap vermeyenler	7	1,7
50' den az	158	39,1
51-100	163	40,3
101-150	51	12,6
151-200	21	5,2
201 ve üstü	4	1,0
Toplam	404	100,0

Babaeski Meslek Yüksekokulu 2005 – 2006 öğretim yılı itibariyle şehir merkezine 6,5 km uzaklıktaki binasında öğretim faaliyetlerini sürdürmektedir. Bu yüzden öğrenciler okula ulaşmak için genellikle toplu taşıma araçlarından yararlanmak durumunda kalmaktadır. Taşıma işlemi halk otobüsleri aracılığı ile yapılmaktadır. 14 Adet halk otobüsü ile sağlanan taşımacılık hizmeti, rakip olmaması nedeni ile talep esnekliğini düşürmekte ve oluşan eksik rekabet nedeni ile yüksek fiyat uygulaması yapılmaktadır. (Mart 2009 İtibarı ile ikinci bir kooperatif faaliyete geçmiştir.)

Tablo 6: Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Şehir İçi Ulaşım Harcamalarına İlişkin Dağılım

	Frekans	Yüzde (%)
Cevap vermeyenler	9	2,2
50' den az	204	50,5
51-100	138	34,2
101-150	33	8,2
151-200	10	2,5
201 ve üstü	10	2,5
Toplam	404	100,0

Tablo 6 verileri değerlendirildiğinde öğrencilerin aylık şehir içi ulaşım için yapmış oldukları harcama ortalama 47,18 TL olarak hesaplanmıştır. Toplam olarak ise şehir içi ulaşım için gerçekleşen harcama düzeyinin 18.000TL olduğu ifade edilebilir.

Tablo 7: Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Şehirlerarası Ulaşım Harcamalarına İlişkin Dağılım

	Frekans	Yüzde (%)
Cevap vermeyenler	16	4,0
50' den az	163	40,3
51-100	134	33,2
101-150	52	12,9
151-200	25	6,2
201 ve üstü	14	3,5
Toplam	404	100,0

Babaeski Meslek Yüksekokulu öğrencileri genellikle ilçe dışında ikamet etmekte ancak öğrenim için Babaeski'de kalmaktadırlar. Dolayısıyla

Meslek Yüksekokulu öğrencileri şehir içi ulaşım kadar şehirlerarası ulaşım da talep yaratmaktadır. Tablo 7 verilerine göre şehirlerarası ulaşım için 163 öğrenci 50 TL'den az, 134 öğrenci 51 TL - 100 TL aralığında, 52 öğrenci 101 TL - 150 TL aralığında, 25 öğrenci 151 TL - 200 TL aralığında, 14 öğrenci ise 201 TL üzerinde harcama yapmaktadır. Öğrenciler şehirlerarası ulaşım için ortalama olarak 62,5 TL, toplamda ise yaklaşık 25.000 TL harcama yaptığı belirlenmiştir.

Tablo 8: Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Gıda Harcamalarına İlişkin Dağılım

	Frekans	Yüzde (%)
Cevap vermeyenler	9	2,2
50' den az	77	19,1
51-100	168	41,6
101-150	99	24,5
151-200	32	7,9
201 ve üstü	19	4,7
Toplam	404	100,0

Babaeski Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin bütçelerinde ilçedeki gıda harcamaları da önemli bir yer tutmaktadır. Tablo 8'de görüldüğü gibi 77 öğrenci aylık olarak 50 TL'den az, 168 öğrenci 51 TL - 100 TL aralığında, 99 öğrenci 101 TL - 150 TL aralığında, 32 öğrenci 151 TL - 200 TL aralığında, 19 öğrenci de 201 TL üzeri gıda harcaması yapmaktadır.

Meslek yüksekokulu öğrencilerinin ortalama olarak 86,86 TL harcama yaptıkları hesaplanmıştır. Öğrencilerin % 81,7'sine karşılık gelen 330 kişi gıda alışverişi için marketleri tercih ettiğini belirtmiştir. Bu verilere göre aylık olarak toplam gıda harcamasının yaklaşık 35.000 TL olduğu ifade edilebilmektedir.

Babaeski Meslek yüksekokulu öğrencileri aylık olarak gıda, ulaşım, okul kantini ve yemekhane, ulaşım ve kira gibi konularda harcama yapmaktadır. Babaeski İlçesinde yapılan bu harcamalar, ilçe ekonomisi açısından önemli bir gelir akımı yaratmaktadır.

Tablo 9: Geliriniz ihtiyaçlarınızı karşılamakta yeterli mi?

	Frekans	Yüzde (%)
Cevap vermeyenler	11	2,7
Evet	184	45,5
Hayır	209	51,7
Toplam	404	100,0

Tablo 9’da görüldüğü gibi öğrencilerin % 51,7’si gelirlerinin yetersiz olduğunu vurgularken, Babaeski’de sosyal imkânların yetersizliği de harcamaları sınırlandıran etkenler olarak değerlendirilebilir. Öğrencilerin %11,6’sı burs alırken, % 66,3’ü burs almak istediğini ancak alamadığını belirtmiş, ancak %17,6’sı ihtiyacı olmadığını belirtmiştir. Diğer taraftan öğrencilerin %34,7’si kredi almak istediğini ancak alamadığını ifade etmişlerdir. Dolayısıyla artan gelir düzeylerinde ve sağlanacak imkânlar dâhilinde öğrencilerin yapacakları harcamaların ve ilçe ekonomisine sağlayacakları katkıların daha da artacağı ifade edilebilir.

Tablo 10 öğrencilerin okul dışında kalan boş vakitlerini en çok nerede geçirdiklerini göstermektedir. 185 öğrenci (% 45,8) okul dışında kalan boş vakitlerini evde, 66 öğrenci (16,3) yurttan geçirdiklerini belirtmiştir.

Tablo: 10 Okul dışında boş vakitlerinizde en çok nerede vakit geçiriyorsunuz?

	Frekans	Yüzde (%)
Cevap vermeyenler	4	1,0
Café	25	6,2
Bar	11	2,7
Ev	185	45,8
Yurt	66	16,3
Çevre il-ilçe	15	3,7
İnternet café	14	3,5
Sosyal imkanlar yetersiz	84	20,8
Toplam	404	100,0

Babaeski’de sosyal imkânların yetersizliği, öğrencilerin en çok şikâyet ettiği konuların başında gelmektedir. Öğrenciler üniversite öğrenimleri süresince donanımlı bir akademik ve mesleki eğitimin yanında sosyal olanaklar yönüyle de beklenti içinde olmaktadır. Ancak sosyal imkânların yetersizliği nedeni ile ders saati dışında kalan sürelerini % 62,1’i oranındaki

öğrenci ev-yurtta geçirmeyi tercih etmektedir. Cafe, bar ve internet cafe öğrencilerin tercih ettikleri boş vakit değerlendirme alanları olarak ön plana çıkmaktadır. Burada dikkat çeken ise Meslek yüksekokulu öğrencileri için sosyal alanların okul kuruluşunun onbeşinci yılında dahi ihmal edilmiş olmasıdır. Öğrencilerin sosyal olarak da gelişimlerinin sağlanabileceği, sanatsal ve bilimsel faaliyetlerin gerçekleştirileceği kongre ve kültür merkezleri eksikliği ön plana çıkmaktadır. Meslek yüksekokulu öğrencilerinin üniversite öğrenimi algılamasında okul-sosyal çevre bütünlüğü yer almaktadır.

Öğrencilerin ikamet yerleri ile harcamalarının birbirinden bağımsız olup olmadığı ise tablo 11'de araştırılmıştır. Buna göre Babaeski'de öğrenim gören Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin harcamalarının ikamet ettikleri yerlerden bağımsız olup olmadığı ki-kare bağımsız testi sonucu ile test edildiğinde harcamaların ikamet yerinden bağımsız olmadığı ortaya konulmuştur. Ayrıca öğrencilerin % 20,5'i arkadaşları ile kiralık evde kalırken harcamalarının da 400 TL'den fazla olduğu anlaşılmaktadır.

Eğitim, bireylerin ya da oluşturdukları grupların işletmede yükledikleri ya da yüklenecekleri görevleri daha etkili ve daha başarılı yapabilmeleri için, bireylerin mesleki bilgi, ufuklarını genişleten, düşünce, rasyonel karar alma, davranış, tutum, alışkanlık ve anlayışlarında olumlu değişimler yapmayı amaçlayan bilgi, görgü ve becerileri arttıran eğitsel eylemlerin tamamıdır (Viargues, 1999, s.38).

Öğrencilerin % 90,8'i kültürel etkinlikleri yeterli görmediklerini belirtmişlerdir. Vermiş oldukları cevaplarda Babaeski'deki en önemli noksanlıklarını (% 64,1) sinema, (% 19,6) alışveriş merkezi, (%9,7) spor tesisi, (% 3,2) kütüphane olarak ifade etmiştir.

Öğrencilerin %9,7'si ders saatleri dışında ücretli olarak bir işte çalıştıklarını ifade ederken, % 53,2'si çalışmak istediklerini ancak iş imkânı olmadığını ifade etmişlerdir. Öğrencilerin bu çalışmada ve benzer çalışmada vermiş oldukları cevaplar, yerel yönetimlere vermiş oldukları ve gelecekte vermeyi planladıkları hizmetlerin geliştirilmesinde kesinlikle çok değerli katkılarda bulunacaktır. Sorunların çözümlerine, sorun sahiplerinin de katılması hedeflere ulaşmada etkinliği sağlayacaktır.

Tablo 11: Öğrencilerin İkamet yerleri ve Harcama Durumları Arasındaki İlişki (Çapraz Tablo)

	Tablo 2					Toplam	X ²	Sd	P
	<100	101-200	201-300	301-400	401 ve +				
Babaeski'de Nerede ikamet ediyorsunuz *	0	1	5	2	2	10	49,4	24	0,002
%	,0	,2	1,2	,5	,5	2,5			
Yurt *	2	11	29	29	39	110			
%	,5	2,7	7,2	7,2	9,7	27,2			
Yalnız-Kiralık ev *	1	1	4	2	8	16			
%	,2	,2	1,0	,5	2,0	4,0			
Arkadaşlar-Kiralık ev *	5	14	43	58	83	203			
%	1,2	3,5	10,6	14,4	20,5	50,2			
Ailesiyle Kiralık ev *	3	9	11	7	7	37			
%	,7	2,2	2,7	1,7	1,7	9,2			
Ailesi-kendi evi *	0	7	9	9	2	27			
%	,0	1,7	2,2	2,2	,5	6,7			
Babaeski Dışı *	0	1	0	0	0	1			
%	,0	,2	,0	,0	,0	,2			
Toplam *	11	44	101	107	141	404			
%	2,7	10,9	25,0	26,5	34,9	100,0			

* Frekans

V-SONUÇ VE ÖNERİLER:

Dünyada bilim ve teknoloji alanında oluşan hızlı gelişmeler küresel boyutlu bilgi toplumunun oluşum sürecini hızlandırmıştır. Bu süreçte bilgi ve teknolojiyi daha etkin ve verimli kullanabilecek nitelikli işgücünü gereksinimini ve mesleki ve teknik eğitimi önemli kılmıştır.

Türkiye’de meslek yüksekokullarında verilen eğitimle ilgili olumlu gelişmelerin yanı sıra çeşitli sorunlar da mevcuttur. Bu sorunların yıllardır süregelmesi öğrenciler üzerinde ciddi sıkıntılara neden olmaktadır. Öğrenciler mesleki eğitim taleplerinin yanında sosyal imkânlar ile de “üniversiteli” olmanın ayrıcalığını yaşamak istemektedirler. Yerel yönetimler tarafından, sağladıkları katkılar nedeni ile talep gören meslek yüksekokulları, yerel bölgelere ekonomik katkılar yanında sosyo-kültürel katkılar da sağlamaktadırlar.

Kırklareli Üniversitesi Babaeski Meslek Yüksekokulu’nun 404 öğrencisinin katılımı ile yapılan bu çalışmaya göre öğrenciler aylık olmak üzere barınma 88.000 TL., Gıda 35.000TL., kitap-kırtasiye 30.000 TL., kantin ve yemekhane 25.000 TL. şehirlerarası ulaşım 25.000 TL. ve şehir içi ulaşım için de 18.000 TL. olmak üzere aylık toplam 221.000 TL. düzeyinde harcama yaparak ilçe ekonomisine önemli bir gelir yaratmaktadır. Dolayısıyla Meslek Yüksekokulu’nun bölgeye olan katkısı göz ardı edilemez. Bu, katkının sadece ekonomik yönünü göstermektedir. Ama Meslek Yüksekokulu’nun sosyo-kültürel katkısı da vardır. Dolayısıyla, hem ekonomik hem de sosyo-kültürel katkının ortaya çıkması, sadece yerel ekonomiyi geliştirmekle kalmayıp, ülke kalkınmasına da yardımcı olunduğu belirtilebilir.

Meslek yüksekokulları öğrencileri, üniversite yönetimleri, iş dünyası ve halk yüksek öğrenimin önemli aktörleridir. Tarafların beklentilerinin tanımlanması verilen hizmetlerin kalitesini ve tarafların memnuniyetlerini arttıracaktır. Aynı şekilde fiziksel alt yapı, öğretim elemanlarının mesleki ve akademik donanımının artması da yüksek öğrenimin kalitesini arttıracaktır. Bu da ülkenin kalkınmasına önemli ölçüde katkı sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

Beer A. Ve Maude A., Local and Regional Economic Development Agencies in Australia, *Report prepared for the Local Government Association of South Australia*, Flinders University, May, 2002.

Charles D., Universities and Regional Development, *Project funded by the European Community under the Targeted Socio Economic Research (TSER)*, Final Report, July, 2001.

Hargreaves A., Rethinking Educational Change, Arlington, Skylight-Professional Development, 1997.

Kaynak Muhteşem, *Kalkınma İktisadı*, Gazi Kitabevi, Ankara, 2005.

Newlands D., "The Role of Universities in Learning Regions", *ERSA 2003 Congress, University of Jyväskylä, Finland (27-30 August)*, 2003.

Schultz T. W., Investment in Human Capital , *American Economic Review*, March, 1961.

Van Boekel G. ve Van Logtestijn M., Applying the Comprehensive LED Approach: The Case of Mozambique, *Cooperative branch-International labour Office*, Geneva, Switzerland, 2002.

Viargues J.L., Manager les Hammes, Manuel de la gestion des Ressources Humaines a l'usage des Operationnels, Editions d'Organisation, Paris, 1999.

2547 Sayılı Yüksek Öğretim Kanunu ve İlgili Mevzuat, 3.B. Ankara, 2001.